

Основні нормативні документи НБУ, прийняті протягом лютого 2022 року

Назва Постанови/документу	№	Дата прийняття	Сутність	Мета/вплив на БСУ
Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 15 лютого 2018 року № 11	10	01.02.2022	З 1 березня 2022 року банки публікуватимуть інформацію про розподіл кредитів за стадіями знецінення відповідно до МСФЗ, а також інформацію про складові розрахунку нормативу короткострокової ліквідності – коефіцієнта LCR	Підвищення прозорості БСУ та сприяння підтриманню фінансової стабільності
Рішення «Про внесення зміни до рішення Правління Національного банку України від 23 листопада 2017 року № 752-рш»	№44	01.02.2022	<p>НБУ підвищив на 2 в. п. нормативи формування банками обов'язкових резервів за поточними рахунками в гривні та за коштами в іноземній валюті для посилення монетарної трансмісії.</p> <p>Так, з 10.02.2022</p> <ul style="list-style-type: none"> норматив формування банками обов'язкових резервів у національній валюті за коштами на вимогу збільшиться з 0% до 2%, але за строковими коштами – залишиться на рівні 0%; норматив формування банками обов'язкових резервів в іноземній валюті – збільшиться з 10% до 12%. <p>З урахуванням діючого порядку формування обов'язкових резервів фактичне підвищення їх обсягу відбудеться з періоду резервування, який розпочнеться 11 березня 2022 року</p>	Посилення процентного каналу монетарної трансмісії шляхом управління структурним профіцитом ліквідності та послаблення інфляційного тиску.

Про затвердження Змін до Положення про порядок видачі ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків	11	02.02.2022	<p>Змінами врегульовано ряд питань, зокрема : питання в частині вдосконалення переліку вимог:</p> <ul style="list-style-type: none"> - яким мають відповідати заявники для отримання ліцензії на переказ коштів (щодо статутного капіталу, ділової репутації, професійної придатності, фінансового та майнового стану, а також у частині документів, які подаються заявником до Національного банку для отримання ліцензії на переказ коштів тощо); - яких мають дотримуватися надавачі фінансової послуги з переказу коштів протягом дії ліцензії (щодо корпоративного управління, управління конфліктом інтересів, відкриття відокремлених підрозділів, суміщення посад, а також вимоги до керівників, головних бухгалтерів, ключових осіб тощо). <p>Також передбачено право НБУ відмовити у видачі ліцензії на переказ коштів, якщо контролер заявника є податковим резидентом або громадянином держави, що здійснює збройну агресію проти України.</p>	Уніфікація правил ліцензування та реєстрації на ринку небанківських фінансових послуг
Про визнання такою, що втратила чинність, постанови Правління Національного банку України від 28 листопада 2018 року № 132	12	03.02.2022	Втрата чинності Постанови НБУ «Про особливості функціонування банківської системи України в умовах воєнного стану»	Актуалізація нормативно-правових актів НБУ щодо функціонування банківської системи України в умовах воєнного стану
Постанова Центральної виборчої комісії та НБУ «Про Порядок контролю за надходженням, обліком та використанням коштів фонду ініціативної групи всеукраїнського референдуму за народною ініціативою, фонду агітації щодо ініціативи проведення всеукраїнського референдуму за народною ініціативою політичної партії, громадської організації, фонду всеукраїнського референдуму»	20	04.02.2022	Порядок визначає процедуру здійснення Центральною виборчою комісією, Національним агентством з питань запобігання корупції та банками контролю за надходженням, обліком та використанням коштів фонду ініціативної групи всеукраїнського референдуму за народною ініціативою	Уникнення корупції при використанні коштів фонду
Наказ «Про внесення зміни до Плану підготовки проєктів регуляторних актів Національного банку України на 2022 рік»	110-но	07.02.2022	План підготовки НБУ регуляторних актів було доповнено наступним пунктом : Приведення порядку ведення суб'єктами господарювання касових операцій у відповідність до вимог Закону України від 30 червня 2021 року № 1591-IX "Про платіжні послуги" (в першому кварталі 2022 р)	Актуалізація нормативної бази НБУ

<p>Про затвердження Змін до Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням</p>	<p>13</p>	<p>08.02.2022</p>	<p>НБУ зобов'язав постачальників платіжних послуг перед ініціюванням платіжної операції надавати держателям платіжних карток інформацію про порядок і умови її здійснення або доступ до такої інформації. Зокрема, йдеться про операції з переказу коштів, що здійснюються в кілька етапів, адже, якщо держатель не матиме інформації про те, як саме здійснюватиметься платіжна операція, це може спричинити його додаткові незаплановані витрати.</p> <p>Крім того, НБУ посилив вимоги до еквайрів у частині виконання ними правил платіжних систем та вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (далі – законодавство у сфері фінансового моніторингу) під час здійснення операцій з використанням платіжних карток.</p> <p>Зокрема, передбачено те, що:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ внутрішньобанківські правила мають містити порядок взаємодії еквайра з торговцем та порядок здійснення еквайром моніторингу переказів, здійснених на користь торговця (не залежно від наявності договору з торговцем); ▪ договір еквайра з торговцем чи небанківською фінансовою установою, яка має ліцензію на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків та укладає договори з торговцями, метою яких є приймання коштів із використанням платіжних карток на користь таких торговців за участю еквайра (далі – небанківська фінансова установа), повинен обов'язково містити умови, які: <ul style="list-style-type: none"> ▪ зобов'язують торговця чи небанківську фінансову установу надавати еквайру інформацію, потрібну для виконання ним вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу; ▪ визначають перелік і строки надання торговцем такої інформації; ▪ передбачають інформування еквайра торговцем чи небанківською фінансовою установою про зміну видів діяльності торговця, які повідомлялися еквайру для призначення коду категорії торговця; ▪ визначають відповідальність торговця чи небанківської фінансової установи за надання недостовірної інформації про види своєї діяльності; ▪ надають еквайру право відмовитися від підтримання ділових відносин з торговцем чи небанківською фінансовою установою, яка не дотримується умов договору. 	<p>Підвищення рівня захисту прав держателів платіжних карток, а також посилення контролю за дотриманням еквайрами правил платіжних систем і вимог законодавства</p>
---	-----------	-------------------	--	---

Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України	14	10.02.2022	Зміни внесено до постанови Правління НБУ від 26 .08. 2021 року № 91 “Про затвердження Змін до Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи” та до Постанови НБУ від 04.10. 2021 року № 99 “Про затвердження Змін до Положення про проведення Національним банком України на міжбанківському ринку операцій своп процентної ставки”. Змінами відстрочено з лютого до березня введення в дію окремих пунктів	Ефективне використання стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи та механізму проведення операцій своп процентної ставки
Про затвердження Змін до Положення про захист електронних банківських документів з використанням засобів захисту інформації Національного банку України	15	14.02.2022	Зміни стосуються умов отримання та повернення ЗЗІ (засобів захисту інформації НБУ, які використовуються в системі електронних платежів НБУ та інформаційних задачах)	Вдосконалення процесів надання послуг НБУ
Про затвердження Положення про організацію та проведення перевірок банків з питань готівкового обігу	16	14.02.2022	Документ визначає: <ul style="list-style-type: none"> • основні терміни щодо процедури проведення перевірок банків з питань готівкового обігу; • порядок формування складу інспекційної групи, права й обов'язки членів інспекційної групи; • обмін інформацією та документами з об'єктом перевірки; • права та обов'язки керівників і працівників об'єкта перевірки; • порядок організації та проведення планової і позапланової перевірок та оформлення їх результатів; • порядок дій у разі перешкоджання під час здійснення перевірки 	Підвищення ефективності організації та здійснення нагляду у сфері готівкового обігу
Про затвердження Положення про здійснення контролю якості банкнот, що перебувають в обігу, за участю уповноважених банків	17	16.02.2022	Положення встановлює: <ol style="list-style-type: none"> 1) порядок передавання уповноваженим банком та приймання Національним банком банкнот для здійснення контролю якості банкнот, які перебувають в обігу; 2) перелік операцій, які проводить уповноважений банк із запасами готівки на зберіганні для здійснення контролю якості банкнот, які перебувають в обігу, з дотриманням встановленого Національним банком ліміту запасів готівки на зберіганні за кожним відокремленим підрозділом уповноваженого банку. 	Створення належних умов для забезпечення моніторингу та здійснення контролю якості банкнот, що перебувають в обігу

			<ul style="list-style-type: none"> • Документом передбачені тимчасові обмеження, що починають свою дію з 24 лютого 2022 року і до закінчення військового стану, а саме: • обмеження зняття готівки з рахунку клієнта в обсязі 100 000 грн в день (не враховуючи виплати заробітної плати та соціальних виплат), крім підприємств та установ, що забезпечують виконання мобілізаційних планів (завдань), Уряду та окремих дозволів Національного банку України без нарахування та зняття комісій; • заборона видачі готівкових коштів з рахунків клієнтів в іноземній валюті, крім підприємств та установ, що забезпечують виконання мобілізаційних планів (завдань), Уряду та окремих дозволів Національного банку України; • призупинення роботи валютного ринку України, крім операцій з продажу іноземної валюти клієнтами; • фіксація офіційного курсу іноземної валюти станом на 24.02.2022; • уведення мораторію на здійснення транскордонних валютних платежів (крім підприємств та установ, що забезпечують виконання мобілізаційних планів (завдань) та Уряду, окремих дозволів НБУ); • зупинення здійснення обслуговуючими банками видаткових операцій за рахунками резидентів держави, що здійснила збройну агресію проти України; • призупинення банками-емітентами електронних грошей, здійснення випуску електронних грошей, поповнення електронних гаманців електронними грошима, розповсюдження електронних грошей. <p>Банки продовжують роботу з урахуванням обмежень, визначених цією постановою;</p> <p>Банки забезпечують роботу відділень в безперебійному режимі в умовах відсутності загрози життю та здоров'ю населення. Безготівкові розрахунки здійснюються без обмежень. банкомати поповнюються готівкою без обмежень. Забезпечується доступ до сейфових скриньок в безперебійному режимі. платежі Уряду здійснювати без обмежень згідно законодавства про особливий період.</p>	
<p>Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану</p>	<p>18</p>	<p>24.02.2022</p>	<p>м.Київ, пров. Куренівський 19/5, тел. (044) 461 79 85</p>	<p>Забезпечення надійності та стабільності функціонування БСУ</p>

Про особливості припинення діяльності банків в умовах воєнного стану	19	24.02.2022	НБУ ухвалив рішення відкликати банківську ліцензію та ліквідувати АТ "МІЖНАРОДНИЙ РЕЗЕРВНИЙ БАНК", який на 100% належить ПАТ "Сбербанк Росії", та ПАТ "Акціонерний комерційний промислово-інвестиційний банк" (ПАТ "Промінвестбанк"), який на 99,77% належить Державній корпорації розвитку "ВЕБ.РФ".	Ліквідація банків, що перебувають під контролем держави-агресора.
Про роботу депозитарію Національного банку України в період запровадження воєнного стану	20	24.02.2022	Документом затверджено, що тарифи, визначені в розділах I, III-V Тарифів на депозитарні послуги, а також тарифи на послуги щодо обліку і обігу депозитних сертифікатів НБУ у період запровадження воєнного стану не застосовуються	Забезпечення надійності та стабільності функціонування системи депозитарного обліку депозитарію

<p>Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року №18 "Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану"</p>	<p>21</p>	<p>24.02.2022</p>	<p>Правління НБУ ухвалило зміни до постанови від 24 лютого 2022 року № 18 "Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану", зокрема:</p> <p>визначено випадки, у яких уповноваженим установам дозволяється здійснювати за дорученням клієнтів торгівлю валютними цінностями, а також порядок здійснення цих операцій;</p> <ul style="list-style-type: none"> • зафіксовано офіційний курс гривні до іноземних валют, офіційний курс гривні до спеціальних прав запозичення, а також розрахункову ціну банківських металів на рівнях, на яких вони діяли 24 лютого 2022 року; • припинено до окремого рішення розрахунок довідкового значення курсу гривні до долара США згідно з укладеними на валютному ринку України угодами станом на 12.00; • визначено випадки, у яких уповноваженим установам дозволено здійснювати за дорученням клієнтів транскордонні перекази валютних цінностей з України; • заборонено уповноваженим установам здійснювати будь-які валютні операції: <ol style="list-style-type: none"> 1. з використанням російських рублів та білоруських рублів; 2. учасником яких є юридична або фізична особа, яка має місцезнаходження в Російській Федерації або в Республіці Білорусь; 3. для виконання зобов'язань перед юридичними або фізичними особами, які мають місцезнаходження в Російській Федерації або в Республіці Білорусь; • визначено порядок проведення щоденних операцій з купівлі доларів США Національним банком України у банків; • надано право банкам здійснювати продаж клієнтам іноземної валюти за рахунок власної валютної позиції для виконання цими клієнтами власних зобов'язань за кредитними договорами (уключаючи відсотки) перед банками; • надано право банкам, що мають залишки валютних цінностей в касах на момент прийняття цієї постанови, здійснити їх продаж клієнтам у межах залишку валютних цінностей. <p>Протягом дії воєнного стану інші нормативно-правові акти Національного банку України діють у частині, що не суперечать цій постанові.</p>	<p>Забезпечення стабільної роботи БСУ протягом дії воєнного стану</p>
--	-----------	-------------------	---	---

Про особливості підтримання ліквідності банків у період дії воєнного стану	22	24.02.2022	НБУ, відповідно до постанови № 18 "Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану", затвердив порядок бланкового рефінансування банків для підтримки ліквідності банківської системи.	Забезпечення стабільної роботи БСУ протягом дії воєнного стану
Про деякі питання діяльності банків України та банківських груп	23	25.02.2022	<ul style="list-style-type: none"> затверджено Правила роботи банків у зв'язку з введенням в Україні воєнного стану, зокрема особливості застосування вимог Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 30 червня 2016 року № 351 (зі змінами), та Положення про організацію процесу управління проблемними активами в банках України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 18 липня 2019 року № 97 (зі змінами); визначено особливості проведення у 2022 році оцінки стійкості банків, яка щорічно проводиться Національним банком згідно з Положенням про здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 22 грудня 2017 року № 141 (зі змінами). Передбачено, що така оцінка здійснюватиметься із застосуванням лише першого та другого етапів; ухвалено рішення про незастосування заходів впливу за порушення: банками – економічних нормативів, лімітів відкритої валютної позиції та строків подання статистичної звітності, банківськими групами – вимог щодо достатності регулятивного капіталу, економічних нормативів ліквідності, кредитного ризику, якщо такі порушення виникли починаючи з 24 лютого 2022 року та спричинені негативним впливом військової агресії Російської Федерації проти України. 	Мінімізація негативного впливу наслідків військової агресії Російської Федерації проти України
Про врегулювання діяльності фінансових установ	24	26.02.2022	<p>Регулятор надав право кредитним спілкам не видавати:</p> <ul style="list-style-type: none"> внески (вклади) за договорами про залучення строкового внеску (вкладу) та нараховані проценти за цими внескам (вкладами) до закінчення строку їх дії; додаткові пайові внески членам кредитної спілки в разі звернення про їх видачу. <p>Крім того, кредитні спілки обмежують видачу готівкових грошових коштів у національній валюті України в обсязі не більше 100 тисяч гривень на добу на одного члена кредитної спілки.</p> <p>Водночас кредитні спілки мають право встановлювати граничну суму видачі готівкових грошових коштів у національній валюті України на добу на кожного члена кредитної спілки за умови дотримання обмеження у 100 тисяч гривень</p>	Врегулювання діяльності кредитних спілок на період дії воєнного стану

<p>Про заходи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення в зв'язку із введенням воєнного стану</p>	<p>25</p>	<p>27.02.2002</p>	<p>Банки не здійснюють заходів із перевірки джерел походження коштів, передбачених Законом України "Про запобігання та протидію (легалізації) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" та нормативно-правовими актами Національного банку України, у разі проведення фінансових операцій із зарахування готівкових коштів:</p> <p>1) на рахунки Збройних Сил України для надання допомоги Збройним Силам України та спеціальний рахунок, відкритий Національним банком України з цією метою, для надання допомоги Збройним Силам України;</p> <p>2) для благодійної допомоги на поточний рахунок Міністерства соціальної політики України, відкритий в Національному банку України, для забезпечення підтримки найуразливіших категорій населення: задоволення продовольчих потреб, облаштування місць розміщення біженців та громадян, які у зв'язку з бойовими діями залишили місце свого проживання, забезпечення одягом та взуттям, надання ліків та медичних препаратів, забезпечення населення товарами першої необхідності, задоволення інших першочергових потреб життєдіяльності людини;</p> <p>3) на рахунки банків України для придбання облігацій внутрішньої державної позики "Військові облігації".</p>	<p>Спрощення на період дії воєнного стану окремих вимог щодо перевірки джерел походження готівкових коштів</p>
<p>Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 18</p>	<p>26</p>	<p>28.02.2022</p>	<p>НБУ ухвалив рішення дозволити українцям здійснювати операції з перерахування коштів в іноземній валюті на спеціальний рахунок НБУ для збору коштів на підтримку Збройних Сил України.</p> <p>Крім того, Національний банк визначив, що Міністерство оборони України може використовувати кошти, які надходять на відповідний рахунок, для таких цілей:</p> <ul style="list-style-type: none"> • забезпечення національної безпеки і оборони; • підтримка Збройних Сил України; • виконання інших завдань Міністерства оборони України, визначених законодавством України. 	<p>Визначення особливостей функціонування грошово-кредитного та валютного ринків в період введення воєнного стану</p>